

D**CCE PR
UNREVISED**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರೀಕ್ಷಾ ಮಂಡಳಿ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003
KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,
BANGALORE – 560 003

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್, 2019

S. S. L. C. EXAMINATION, MARCH / APRIL, 2019

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ದಿನಾಂಕ : 04. 04. 2019]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **67-S**

Date : 04. 04. 2019]

CODE NO. : **67-S**

ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : Third Language — SANSKRIT

तृतीय भाषा — संस्कृतम्

(ಹಳೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / Old Syllabus)

(ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Private Repeater)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
I.	भाग: - "A" (गद्य-पद्य-पूरकपाठा:) (अङ्का: - 67)	
1.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत — वामनः किमर्थं विरामम् इच्छति ? उत्तरम् : ग्रामे उत्सवः अस्ति अतः वामनः विरामम् इच्छति ।	14 × 1 = 14 1
2.	अपूर्णानि राजगोपुराणि केन निर्मितानि ? उत्तरम् : अपूर्णानि राजगोपुराणि जक्कणाचारिणा निर्मितानि ।	1

PR (D) - 731

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
3.	मलायां सर्वजनाकृष्टं स्थानं किम् ? उत्तरम् : मेलायां सर्वजनाकृष्टं स्थानं संस्कृतग्रामः ।	1
4.	पठनार्थं का आवशियका ? उत्तरम् : पठनार्थं मनसः एकाग्रता आवशियका ।	1
5.	विवेकानन्दः स्वशिष्यं कुत्र प्रेषयति स्म ? उत्तरम् : विवेकानन्दः स्वशिष्यं ग्रन्थालयं प्रेषयति स्म ।	1
6.	अर्जुनः अन्ते किं ज्ञातवान् ? उत्तरम् : अर्जुनः अन्ते यथार्थं ज्ञातवान् ।	1
7.	तमोघ्नः कः ? उत्तरम् : तमोघ्नः सूर्यः ।	1
8.	दिलीपः भूमिं काम् इव शशास ? उत्तरम् : दिलीपः भूमिम् एकपुरीम् इव शशास ।	1
9.	किं तथैव तिष्ठति ? उत्तरम् : हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ।	1
10.	पूज्यः शैलः कः ? उत्तरम् : पूज्यः शैलः हिमालयः ।	1
11.	भेददृशे किं भिन्नम् ? उत्तरम् : भेददृशे सर्वं भिन्नम् ।	1
12.	अलङ्कारस्य भेदौ कौ ? उत्तरम् : शद्वालङ्कारः अर्थालङ्कार च ।	1
13.	छन्दश्शास्त्रस्य कर्ता कः ? उत्तरम् : छन्दश्शास्त्रस्य कर्ता आचार्यः पिङ्गलः ।	1
14.	प्रातिपदिकं नाम किम् ? उत्तरम् : नामपदस्य मूलं रूपं प्रातिपदिकम् ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
23.	<p>पञ्च अचोरहरणीयानि कानि ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>शीलं, शौर्यम्, अनालस्यं, पाण्डित्यं, मित्रसङ्ग्रहः एतानि पञ्च अचोरहरणीयानि सन्ति ।</p>	2
24.	<p>कतिविधाः जनाः देवं भजन्ते ? ते च के ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>चतुर्विधाः जनाः देवं भजन्ते । ते च आर्तः, जिज्ञासुः, अर्थार्थी, ज्ञानी च ।</p>	2
V.	<p>श्लोकतात्पर्यं कन्नडभाषया आंग्लभाषया वा लिखत —</p>	2 × 2 = 4
25.	<p>न हि ज्ञानेन सदृशं पवित्रमिह विद्यते ।</p> <p>तत्स्वयं योगसंसिद्धः कालेनात्मनि विन्दति ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು “जीवनयोगः” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಪವಿತ್ರವಾದುದು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ವತಃ ಯೋಗಸಾಧನೆಯಿಂದಲೂ, ಲೋಕಾನುಭವದಿಂದಲೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.</p>	2
26.	<p>भाषा भिन्ना वेषो भिन्नः नीतिर्भिन्ना नियमो भिन्नः । भिन्ना जातिः भिन्नञ्च कुलम् भिन्नावेव हि मतधर्मो ॥</p> <p>अथवा</p> <p>परमस्माकं त्वेको देशः परम्परा नस्त्वेकैव । सिद्धिसाधने श्रद्धास्थानम् ध्येयोदेशौ न तु भिन्नौ ॥</p>	

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
	<p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ಸನಾತನಿ ನೋ ಬಹ್ನಾತಿ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಭಾರತವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಭೇದವಿದ್ದರೂ, ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದ್ದರೂ, ರೀತಿ-ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯಿದ್ದರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಲಗಳಿದ್ದರೂ, ಮತ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆ ಇದ್ದರೂ, ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸಿದೆ.</p> <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <p>ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “ಸನಾತನಿ ನೋ ಬಹ್ನಾತಿ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಭೇದಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ. ನಮ್ಮ ದೇಶವೊಂದೇ, ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆ ಒಂದೇ. ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಶ್ರದ್ಧಾಕೇಂದ್ರಗಳು, ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳು ಒಂದೇ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರಾದ ನಮ್ಮ ಧೈಯ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ.</p>	2
VI.	<p>ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವಾದಂ ಕುರುತ —</p> <p>27. ನಗರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಉದ್ಯಾನವಿದೆ. ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಸರೋವರವಿದೆ.</p>	1 × 2 = 2
	<p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ನಗರಸ್ಯ ಸಮೀಪೇ ಸುಂದರಮ್ ಉದ್ಯಾನಮ್ ಅಸ್ತಿ । ಉದ್ಯಾನೇ ವಿಶಾಲಂ ಸರಃ ಅಸ್ತಿ ।</p>	2
	<p>ಕರ್ನಾಟಕಭಾಷಯಾ ಅನುವಾದಂ ಕುರುತ —</p> <p>28. ಕೃಷಕಾಃ ಗ್ರಾಮೇ ನಿವಸಂತಿ । ತೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇಷು ಶ್ರಮೇಣ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತಿ ।</p>	1 × 2 = 2
	<p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಕೃಷಿಕರು (ರೈತರು) ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಶ್ರಮದಿಂದ (ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು) ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.</p>	1
VII.	<p>ಕವಃಃ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಗ್ರಂಥಾನಾಂ ವಿಷಯೇ ಲಿಖತ —</p> <p>29. ಭೋಜರಾಜಃ ।</p>	1 × 3 = 3
	<p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <p>ವೇದವ್ಯಾಸಃ ।</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>कवि: : भोजराजः</p> <p>देश: : मालवदेशः</p> <p>काल: : एकादशशतकम्</p> <p>ग्रन्था: : 1) चाणक्यनीतिः</p> <p>2) तत्त्वप्रकाशः</p> <p>3) सिद्धान्तसङ्ग्रहः</p> <p>4) सुभाषितप्रबन्धः</p> <p>5) चम्पूरामायणम्</p> <p>6) शब्दानुशासनम् ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>कवि: : वेदव्यासः</p> <p>देश: : यमुनानदीद्वीपः</p> <p>काल: : द्वापरयुगम्</p> <p>ग्रन्था: : 1) अष्टादशपुराणानि</p> <p>2) महाभारतम्</p> <p>3) ब्रह्मसूत्राणि ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
VIII.	यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत —	3 × 3 = 9
30.	<p>“हन्त ! वर्धते ते संरम्भः”</p> <p>कः पाठः ? का अवदत् ? कम् अवदत् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘सर्वदमनः’ इति पाठः ।</p> <p>प्रथमा तपस्विनी अवदत् ।</p> <p>बालं सर्वदमनम् अवदत् ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
31.	<p>“चतुष्पष्टियोगिनीचक्रं पूजय”</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘नास्तित्यागसमं सुखम्’ इति पाठः ।</p> <p>योगी अवदत् ।</p> <p>राजानम् अवदत् ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
32.	<p>“स्पृहयामि खलु दुर्ललितायाम् अस्मै”</p> <p>कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘सर्वदमनः’ इति पाठः ।</p> <p>राजा अचिन्तयत् ।</p> <p>मनसि अचिन्तयत् ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
IX.	कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा उत्तरं लिखत —	4 × 3 = 12
33.	<p>मेलुकोटे क्षेत्रम् अधिकृत्य लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>मैलुकोटे क्ಷेत्रे कर्नाटक राज्याद मण्ड्य जिल्लियल्लिदे. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಿರುನಾರಾಯಣಪುರ, ಯಾದಪಾದ್ರಿ, ನಾರಾಯಣಾದ್ರಿ, ವೇದಾದ್ರಿ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ. ಯದುಗಿರಿ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೋಟೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಮೇಲುಕೋಟೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚಿಲುವ ನಾರಾಯಣ, ಯೋಗನರಸಿಂಹ ಮುಂತಾದ ದೇವಾಲಗಳಿವೆ.</p> <p>ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ಜೈನರಾಜ ಬಿಟ್ಟಿದೇವ ರಾಜನ ಮನೋವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ರಾಜನು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ವೈಷ್ಣವ</p>	<p>3</p>

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಡ್ಡ ವಿಭಜನಮ್
34.	<p>ಮತದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. 1110 ರಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಚೆಲುವನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರೆಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ.</p> <p>ಕಲ್ಯಾಣೀರ್ತೀರ್ಥ, ಅಕ್ಕನಕೂಳ, ತಂಗಿಯಕೊಳ, ರಾಜಗೋಪುರ, ನಿರಾಧಾರವಾದ 4 ಕಂಬಗಳು, ಧನುಷ್ಕೋಟಿ, ಗುಹಾಲಯಗಳು, ದಳವಾಯಿ ಸರೋವರ, ಹೊರಗಮ್ಮ ಮಂದಿರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸತ್ ಮುಂತಾದ ದರ್ಶನಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ.</p> <p>ಚೆಲುವನಾರಾಯಣನಿಗೆ ವೈರಮುಡಿ ರಾಜಮುಡಿ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಮುಡಿ ಮುಂತಾದ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮೇಲುಕೋಟೆಯು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿಯೂ, ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.</p> <p>कर्णार्जुनयोः युद्धं वर्णयत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರ ಮಧ್ಯೆ ಭೀಷಣವಾದ ಯುದ್ಧವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಮಧ್ಯೆ ಭೀಕರವಾದ ಯುದ್ಧವು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯದ ಯುದ್ಧವು ಎಷ್ಟು ಭೀಕರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ನೋಡುವವರು ಭಯಭೀತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು</p> <p>ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುವಾಗ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗವು ಎದುರಾಯಿತು. ಅರ್ಜುನನು ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಕರ್ಣನರಥವು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯಷ್ಟು ದೂರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕರ್ಣನು ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಅರ್ಜುನನ ರಥವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಅರ್ಜುನನ ಸಾರಥಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಭಲೇ ಕರ್ಣ ಭಲೇ (ಸಾಧು) ಎಂದು ಕರ್ಣನನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೋಪಗೊಂಡ ಅರ್ಜುನನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು. ಕರ್ಣನ ರಥವು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ದೂರ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಕೃಷ್ಣನು, ನೋಡು ಅರ್ಜುನ! ನಿನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ನೀನು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ ನಾನಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ವಾಯುಪುತ್ರ ಹನುಮಂತನಿದ್ದಾನೆ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ನಿನ್ನ ರಥವು ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದಾದರೆ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಎಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದಾಗ ಅರ್ಜುನನ ಅಹಂಕಾರವು ನಾಶವಾಗಿ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವಂತಾಯಿತು.</p>	3

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
35.	<p>ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವ್ಯಾ: ವಿಷಯೇ ಲಿಖತ </p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>‘ಧೂತೌ ನ ಸೇವ್ಯ:’ ಪಾಠಸ್ಯ ಕಥಾಂ ಲಿಖತ </p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರು ಸಮಾನತೆ, ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ, ಅನ್ನದಾನದ ಮಹತ್ವ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಅಂತಹವರಲ್ಲಿ ‘ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ’ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದ ಶರಣಿಯ ಪರಿಚಯವು ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿದೆ.</p> <p>ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಉಡುತಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಳು. ತಂದೆ ನಿರ್ಮಲ ಶೆಟ್ಟಿ. ತಾಯಿ ಸುಮತಿ, ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ದೈವಭಕ್ತಳಾಗಿದ್ದ ಈಕೆ ಅಪ್ರತಿಮ ಸುಂದರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಳು.</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ಕೌಶಿಕರಾಜನು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ರೂಪಾತಿಶಯದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಯಸಿದನು. ಆದರೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಳು. ಆದರೂ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಲಾರದೇ ಕೌಶಿಕರಾಜನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ಬಹಳಕಾಲ ಇವರ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ರಾಜಭವನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಳು.</p> <p>ಅನಂತರ ಕಲ್ಯಾಣನಗರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಸಾಧಕಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅನಂತರ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಕದಲೀವನಮಠದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಲೀನಳಾದಳು.</p> <p>ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿಯು ಉಪದೇಶಾತ್ಮಕವಾದ ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ‘ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ’ ಮತ್ತು ‘ಮಂತ್ರಗೌಪ್ಯಮ್’ ಎಂಬ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂದು ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ದಂಡವೊಂದು ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿನ ಮರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಯಾವ ಕೊಂಬೆಯು ತನ್ನ ಕೊಡಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದದ್ದೆಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೊರಟನು. ಆಗ ಹುಣಸೇ ಮರವೊಂದು ನಿನಗೇನು ಬೇಕು ? ಎಂದಿತು. ಆಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಅನುರೂಪವಾದ ಕೊಂಬೆಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿತು.</p> <p>ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆ ಹುಣಸೇ ಮರದಿಂದ ಒಂದು ದಂಡವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಕಾವಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ, ಅದೇ ಹುಣಸೇ ಮರವನ್ನು ಕಾಡಿನ ಇತರೇ ಮರಗಳನ್ನೂ ಕಡಿದು. ಮಾರಿಕೊಂಡು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಧೂರ್ತರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸುವುದರಿಂದ ವಿಷವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಬೇರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದು.</p>	3

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
36.	<p>‘एकाग्रता’ पाठस्य कथां लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮೇರಲ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗುವರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ಅಖಂಡಾನಂದರನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಲು ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.</p> <p>ಅಖಂಡಾನಂದರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಮಾರನೇ ದಿನ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ಗ್ರಂಥಪಾಲಕನಿಗೆ ಅತೀವ ಕೋಪಬಂತು. ಅವನು ಅಖಂಡಾನಂದರನ್ನು ಕೇಳಿದನು ‘ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ. ಮರುದಿನವೇ ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ನೀನೇನು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತೀರೋ ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಿರುವಿಹಾಕುತ್ತೀರೋ ? ನಾನು ನಿಮಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂದನು.</p> <p>ಅಖಂಡಾನಂದರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು ಸ್ವತಃ ವಿವೇಕಾನಂದರೇ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಾವು ಅಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂದರು. ಗ್ರಂಥಪಾಲಕನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಪುಸ್ತಕದ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮೇತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಚಕಿತಗೊಂಡ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಖರ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ರಹಸ್ಯವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಓದಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.</p> <p>ಹೀಗೆ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.</p>	3
X. 37.	<p>श्लोकद्वयं पूरयत —</p> <p>कुण्डलीकृत .... नमोऽस्तु ते ॥</p> <p>अथवा</p> <p>गुरवे .... दक्षिणामूर्तये नमः ॥</p>	2 × 4 = 8

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>कुण्डलीकृतनागेन्द्र खण्डेन्दुकृतशेखर ।</p> <p>पिण्डीकृतमहाविघ्न ढुण्ढिराज नमोऽस्तु ते ॥</p> <p>अथवा</p> <p>गुरवे सर्वलोकानां भिषजे भवरोगिणाम् ।</p> <p>निधये सर्वविद्यानां दक्षिणामूर्तये नमः ॥</p>	<p>2</p> <p>2</p>
38.	<p>सदयं हृदयं .....</p> <p>..... करोति किम् ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>सदयं हृदयं यस्य भाषितं सत्यभूषितम् ।</p> <p>कायः परहिते यस्य कलिस्तस्य करोति किम् ॥</p>	<p>2</p> <p>2</p>
	<p>भागः - B</p> <p>(व्याकरणविभागः)</p> <p>(अङ्काः - 16)</p>	
XI.	समुचितम् उत्तरं लिखत –	12 × 1 = 12
39.	<p>‘रविः’ अस्य पर्यायपदम् इदं भवति –</p> <p>(A) चन्द्रः (B) सूर्यः</p> <p>(C) कुजः (D) गुरुः ।</p> <p>उत्तरम् : (B) सूर्यः</p>	1
40.	<p>‘सेवक इति’ अत्र एषः सन्धिः वर्तते –</p> <p>(A) गुणसन्धिः (B) यण् सन्धिः</p> <p>(C) विसर्ग सन्धिः (D) पूर्वरूप सन्धिः ।</p> <p>उत्तरम् : (C) विसर्ग सन्धिः</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
41.	‘असत्यम्’ अस्य विरुद्धार्थकं पदम् इदं भवति – (A) मिथ्या (B) सत्यम् (C) असाध्यम् (D) साध्यम् । उत्तरम् : (B) सत्यम्	1
42.	‘पत्रालयः’ अत्र सन्धिविभजनम् एवं भवति – (A) पत्र + आलयः (B) पत्र + लयः (C) पत्रे + लयः (D) पत्रे + आलयः । उत्तरम् : (A) पत्र + आलयः	1
43.	‘ग्रन्थालयः’ अत्र एषा विभक्तिः वर्तते – (A) द्वितीया (B) चतुर्थी (C) पञ्चमी (D) प्रथमा । उत्तरम् : (D) प्रथमा	1
44.	“अन्यपदार्थप्रधानः” एषः समासः भवति – (A) तत्पुरुषः (B) बहुव्रीहिः (C) द्वन्द्वः (D) अव्ययीभावः । उत्तरम् : (B) बहुव्रीहिः	1
45.	‘गच्छ’ अत्र एषः लकारः वर्तते – (A) लट् (B) लुट् (C) लोट् (D) लङ् । उत्तरम् : (C) लोट्	1
46.	अत्र एषः समानाधिकरणबहुव्रीहिः भवति – (A) शूलपाणिः (B) चक्रपाणिः (C) पद्मनाभः (D) लम्बोदरः । उत्तरम् : (D) लम्बोदरः	1
47.	‘वार्ताम्’ अस्य पदस्य लिङ्गम् इदं भवति – (A) त्रिलिङ्गम् (B) पल्लिङ्गम् (C) स्त्रीलिङ्गम् (D) नपुंसकलिङ्गम् । उत्तरम् : (C) स्त्रीलिङ्गम्	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभाजनम्
48.	एषु शुद्धं वाक्यम् इदं भवति — (A) अशनं भिन्नं वसनं भिन्नम् (B) अशनः भिन्नं वसनः भिन्नम् (C) अशनं भिन्नः वसनं भिन्नः (D) अशनो भिन्नं वसनो भिन्नम् । उत्तरम् : (A) अशनं भिन्नं वसनं भिन्नम्	1
49.	अत्र समूहेतरपदम् इदं भवति — (A) ग्रामः (B) उत्सवः (C) मेला (D) आपणः । उत्तरम् : (C) मेला	1
50.	'प्रयच्छति' अत्र एषः पुरुषः वर्तते — (A) प्रथमपुरुषः (B) मध्यमपुरुषः (C) उत्तमपुरुषः (D) अन्यपुरुषः । उत्तरम् : (A) प्रथमपुरुषः	1
XII. 51.	चतुर्थपदं लिखत — i) भृगोः अपत्यं पुमान् — भार्गवः, वसुदेवस्य अपत्यं पुमान् — ..... । ii) धीरस्य भावः — धैर्यम्, चतुरस्य भावः — ..... । उत्तरम् : i) वासुदेवः ii) चातुर्यम् ।	1 × 2 = 2
52.	कृदन्तपदं चित्वा लिखत — i) देवी विराजमाना अस्ति । ii) बालकेन पाठः पठितव्यः । उत्तरम् : i) विराजमाना ii) पठितव्यः ।	1 × 2 = 2
भागः - C (रचनाविभागः) (अङ्काः - 17)		
XIII. 53.	लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत — “गगनं गगनाकारम्” । उत्तरम् : अलङ्कारः — अनन्वयः । लक्षणम् — उपमानोपमेयत्व यदैकस्यैव वस्तुनः ।	1 × 2 = 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्															
XIV. 54.	<p>प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दसः नाम लिखत — तावच्च तेन च तथा च तदा च तच्च ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <table border="1"> <tr> <td>तगणः</td> <td>भगणः</td> <td>जगणः</td> <td>जगणः</td> <td>गु गु</td> </tr> <tr> <td>-- U</td> <td>-UU</td> <td>U- U</td> <td>U- U</td> <td>--</td> </tr> <tr> <td>तावच्च</td> <td>तेन च</td> <td>तथा च</td> <td>तदा च</td> <td>तच्च</td> </tr> </table> <p>छन्दः — वतन्ततिलका ।</p>	तगणः	भगणः	जगणः	जगणः	गु गु	-- U	-UU	U- U	U- U	--	तावच्च	तेन च	तथा च	तदा च	तच्च	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p>
तगणः	भगणः	जगणः	जगणः	गु गु													
-- U	-UU	U- U	U- U	--													
तावच्च	तेन च	तथा च	तदा च	तच्च													
XV. 55.	<p>पत्रं लिखत — कक्ष्याध्यापकं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p>अथवा</p> <p>प्रवासविषये मित्रं प्रति पत्रं लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>सकाशात्, अ/आ, दशमकक्ष्या, अरुणप्रौढशाला, पुणे ।</p> <p>सविधे, कक्ष्याध्यापकः, अरुणप्रौढशाला, पुणे ।</p> <p>मान्याः, विषयः — विरामार्थं प्रार्थना अहं ज्वरेण पीडितः/ता अस्मि । अतः शालां न आगमिष्यामि । कृपया एकं दिनं विरामं यच्छन्तु इति सविनयं प्रार्थये ।</p> <p>दिनाङ्कः : 04-04-2019 स्थानम् : पुणे</p> <p>इति विधेयः छात्रः/ विधेया छात्रा अ/आ</p> <p>अथवा</p>	<p>1 × 4 = 4</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p>															

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	श्रीः क्षेमम् छात्रावास : नागपुरम् : दिनाङ्क : 04-04-2019 प्रियमित्र, सादरं प्रणामाः अहम् अत्र कुशली / कुशलिनी । भवन्तः तत्र कुशलिनः इति भावये । मम अध्ययनं सम्यक् प्रचलति । आगामि मासे वयं दक्षिणभारतप्रवासं गमिष्यामः । प्रवासात् आगमनानन्तरं पुनः पत्रं लिखामि । पत्रं लिखतु । भवतः सखा/सखी अ/आ सकाशात् सविधे अ/आ इ/ई छात्रावासः महर्षिपाणिनि छात्रावासः नागपुरम् विवेकानन्दमार्गः/चन्नै ।	
XVI.	प्रबन्धम् लिखत —	1 × 5 = 5
56.	संस्कृतभाषायाः गरिमा । अथवा परिसरः । उत्तरम् : पीठिका विषयनिरूपणम् उपसंहारः ।	1 3 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVII.	गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानां उत्तरं लिखत —	4 × 1 = 4
57.	<p>एकदा कश्चन वृद्धः वनं गच्छति । तत्र सः आम्रवृक्षं पश्यति । आम्रवृक्षे बहूनि फलानि सन्ति । सः फलानि खादितुम् इच्छति । वृक्षस्य उपरि कपयः सन्ति । वृद्धः एकम् उपायं करोति । सः शिलाखण्डैः कपीन् ताडयति । कपयः आम्रफलैः वृद्धं ताडयन्ति । वृद्धः आनन्देन फलानि खादति । “उपायेन सर्वं शक्यम्” इति अस्याः कथायाः नीतिः ।</p> <p>i) कः वनं गच्छति ?</p> <p>ii) वृक्षस्य उपरि के सन्ति ?</p> <p>iii) वृद्धः कानि खादति ?</p> <p>iv) अस्याः कथायाः नीतिः का ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) वृद्धः वनं गच्छति ।</p> <p>ii) वृक्षस्य उपरि कपयः सन्ति ।</p> <p>iii) वृद्धः फलानि खादति ।</p> <p>iv) ‘उपायेन सर्वं शक्यम्’ इति कथायाः नीतिः ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>